



**30 JAAR PGB:  
TERUGBLIK**

**NICO DAM**  
BUREAU HHM  
30 MAART 2017



# BETROKKENHEID HHM

Vanaf 2000:

- modeltrajecten verbetering PGB, oa. administratieve werkprocessen
- verschillende evaluatiestudies naar kosten en (financiële) effecten
- onderzoek integraal budget voor ondersteuning
- studies naar kwaliteit van ingekochte zorg
- visieontwikkeling zorgkantoren, gemeenten
- vertaling PGB naar ZZP's en wooninitiatieven
- uitwerking Amsterdams alternatief
- onderzoeken naar tarieven
- monitoring door zorgkantoren van processen en uitkomsten
- verkenningen van opvattingen budgethouders tbv gemeentelijk beleid
- PGB beleid gemeenten na decentralisatie
- dossieranalyse Beschermd Wonen
- plek PGB in resultaatgerichte Wmo

Tot en met 2017

# OPBOUW VAN MIJN VERHAAL

- Oorspronkelijke doelen en ambities met het PGB
- Verschillende fasen van ontwikkeling in het PGB
- De bijbehorende maatschappelijke context
- Het PGB *revisited*, bezien tegen de huidige context
- Twee stellingen



# OORSPRONG PGB

- AWBZ 1968
- Van BIO-producten naar onafhankelijke indicatiestelling (RIO)
- Erica Terpstra: experimenten ouderenzorg
- 1995: 1<sup>e</sup> invoering PGB 'verpleging en verzorging'
- **PGB =**
  - luis in de pels, klant staat centraal, eigen regie
  - zorgt voor vernieuwing van het bestaande aanbod
  - en voor flexibiliteit in de zorg

# FASE 1: OPBOUW (1995 – 2002)

- Per Saldo (1995) ivm werkgeversrol
- Experimenten in VG (1996), GGZ (1997) en LG (2001)
- Experimenten door sociale zaken (reïntegratie budget)
- Trekkingsrechten via SVB, subsidieplafonds
- Margot Vliegenthart: aandacht voor groeiende wachtlijsten, 'recht op zorg'
- PGB als escape voor de wachtlijst

## **fase 1**

Opbouw

(1995 – 2002)

# FASE 2: BLOEI EN TEGENGELUID (2003-2007)

- Modernisering AWBZ
- Integrale PGB regeling AWBZ, forse toenames (>130.000# / € 2,2 miljard)
- Geld op de eigen rekening, controle door zorgkantoor
- Clemence Ross-van Dorp: RIO's worden CIZ
- Functie 'begeleiding' (AB/OB) tbv participatie
- Opkomst bemiddelingsbureaus, perverse prikkels, fraude-geluiden?

## Fase 2

Bloei en  
teggengeluid  
(2003-2007)

mantelzorg



# FASE 3: TEGENGAS (2008-2012)

- Invoering Wmo
- Jet Bussemaker: pakketmaatregelen AWBZ
- Marlies Veldhuijzen van Santen: solide PGB
- Plan voor beperking instroom (alleen voor Verblijf; 10-uurs criterium)
- Nadruk op kostenbeheersing en fraudebestrijding

**Fase 3**

Tegengas

(2008-2012)

# FASE 4: HERVORMINGEN (2013- HEDEN)

- Decentralisaties, Wlz
- Verankering PGB-regeling in alle relevante wetten
- PGB is 'volwassen'
- Martin van Rijn: terug naar trekkingsrechten via SVB
- Nieuwe discussies:
  - integratie van verschillende regelingen vanuit cliëntperspectief?
  - PGB irt resultaatsturing?

**Fase 4**

Hervormingen  
(2013-heden)



# TERUG NAAR DE KERN

- Uitgangspunt anno 1995:  
**PGB =**
  - luis in de pels, klant staat centraal, eigen regie
  - zorg voor vernieuwing van het bestaande aanbod
  - en biedt flexibiliteit in de zorg
- Noodzaak anno 2017?
  - toename beweging richting cliëntvolgende bekostiging
  - groei van overstap naar resultaatbekostiging
  - professionals krijgen veel ruimte voor innovatie
  - bij contractering krijgen cliëntgerichtheid en kwaliteit veel meer aandacht
- Dus ...

# TWEE STELLINGEN

- 1) De noodzaak voor het PGB is verdwenen als resultaatsturing, cliëntvolgende bekostiging en kwaliteit leidend zijn bij alle zorgverlening
- 2) In plaats van een *'recht op PGB'* voor inwoners (cliënten) is het beter een wettelijke bepaling op te nemen over een *'plicht tot klantgerichtheid'* bij aanbieders van hulp- en dienstverlening



**Dank voor uw aandacht!**

Nico Dam  
[n.dam@hnm.nl](mailto:n.dam@hnm.nl)  
06 5330 3760